

FINNMÁRKKU MEAHCCEDUOPMOSTUOLLU

NORGGA DUOPMOSTUOLUT

**Jahkedieđáhus 2023
Finnmárkku
Meahcceduopmostuollu**

**Årsmelding 2023
Utmarksdomstolen
for Finnmark**

Innledning

Utmarksdomstolen for Finnmark er etter Lov om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke av 17. juni 2005 nr. 85 etablert som en særdomstol som skal behandle de tvister om rettigheter som måtte oppstå etter at Finnmarkskommisjonen har utredet rettighetsforholdene i et felt. Domstolen er bemannet med en leder, en nestleder, tre faste medlemmer og to varamedlemmer. Domstolens medlemmer er konstituert som embetsmenn uten noen nærmere tidsavgrensning, og konstitusjonen gjelder inntil domstolen har sluttført sitt oppdrag.

Ved utgangen av 2023 består Utmarksdomstolen for Finnmark av følgende medlemmer og varamedlemmer:

- lagdommer Nils Asbjørn Engstad, leder
- sorenskriver Marit Nervik, nestleder
- advokat Benny Solheim, medlem
- arkeolog/gårdbruker Kjersti Schanche, medlem
- resultatområdeleder Charles Hansen, varamedlem
- Ph.d.-kandidat Aila Biret Henriksen Selfors, varamedlem

Lagmann Nils Asbjørn Engstad er etter søknad innvilget avskjed som domstolens leder med virkning fra 1. januar 2024. Lagdommer Jussi Pedersen tiltrer som domstolens leder med virkning fra samme dato. Sjefsforsker Jan Åge Riseth fratrådte i april 2023 som medlem ved oppnådd pensjonsalder. Resultatområdeleder Charles Hansen er konstituert som medlem av domstolen etter Riseth. Tingrettsdommer Atle Torvund er utnevnt som domstolens nestleder. Charles Hansen og Atle Torvund tiltrer stillingene i 2024. Det ledige embetet som varamedlem etter Charles Hansen forventes å bli besatt i løpet av 2024.

Utmarksdomstolen for Finnmark er samlokalisert med Hålogaland lagmannsrett i Tromsø. Dommerne i utmarksdomstolen utfører sitt arbeid for domstolen i tillegg til sine ordinære arbeidsforhold andre steder.

Álggahus

Finnmárkkku meahcceduopmostuollu lea, Láhkageassemánu 17.b. 2005 nr. 85 riektediliid eatnamiid ja luondduvalljodagaid hálddaheami birra Finnmark fylkkas vuodul, ásaheavvon sierraduopmostuollun meannudit daid riidduid vuoigatvuođaid alde mat čuožžilit manjilgo Finnmarkokommišuvdna lea čielggadan dihto guovllu vuoigatvuođadiliid. Duopmostuolus barget jodiheaddji, nubbijodiheaddji, golbma fásta miellahtu ja guokte várremiellahtu. Duopmostuolu miellahtut leat virgáduvvon ámmátolmmožin áigeráddjehusa haga, ja dát gusto dassáigo duopmostuollu lea gárven barggus.

Finnmárkkku meahcceduopmostuolus ledje 2023 loahpageahčen čuovvovaš miellahtut ja várremiellahtut.

- láhkaduopmár Nils Asbjørn Engstad, jodiheaddji
- sundi Marit Nervik, nubbijodiheaddji
- advokáhta Benny Solheim, miellahttu
- arkeologa/eanadoalli Kjersti Schanche, miellahttu
- boadussuorgejodiheaddji Charles Hansen, várremiellahttu
- Ph.D.-kandidáhtta Aila Biret Henriksen Selfors, várremiellahttu

Lágamánni Nils Asbjørn Engstad beassá ohcamuša bokte heaitit duopmostuolu jodiheaddjin ođđajagimánu 1.b. 2024 rájes. Láhkaduopmár Jussi Pedersen doaibmagoahtá duopmostuolu jodiheaddjin seamma beaivve rájes. Váldodutki Jan Åge Riseth heittii cuonománu 2023 duopmostuolu miellahttun go manai ealáhakkii. Boadussuorggi jodiheaddji Charles Hansen lea konstituerejuvvon duopmostuolu miellahttun manjá Riseth. Diggegoddeduopmár Atle Torvund lea nammaduvvon duopmostuolu nubbinjodiheaddjin. Charles Hansen ja Atle Torvund álgiba virgái 2024:s. Dat guorus ámmát várremiellahttun Charles Hansen manjis vurdo virgáiduvvo jagi 2024 mielda.

Finnmárkkku meahcceduopmostuolus leat bargolanjat seamma sajis go Hålogalándda lágamánnerievtis Romssa gávpogis. Meahcceduopmostuolu duopmárat barget duopmostuolu ovddas lassin sin dábálaš bargogaskavuodas eará sajiin.

Oppgaver

Utmarksdomstolen er en særdomstol opprettet i medhold av finnmarksloven som et ledd i prosessen med å kartlegge og anerkjenne eksisterende rettigheter som folk i Finnmark gjennom langvarig bruk har opparbeidet til den grunnen Finnmarkseiendommen overtok fra Statskog SF 1. juli 2006.

Finnmarkskommisjonen har som oppgave å kartlegge eksisterende bruks- og eierrettigheter som folk i Finnmark har ervervet på grunnlag av langvarig bruk. Kommisjonen utarbeider rapporter fra særskilte utredningsfelt i Finnmark. Rapportene angir blant annet hvem som etter kommisjonens mening er eier av grunnen i området, om andre har bruksrettigheter der og hva slags bruksrettigheter det er tale om.

Utmarksdomstolen for Finnmark behandler tvister om rettigheter som oppstår etter at Finnmarkskommisjonen har utredet et felt. Fristen for å reise søksmål er ett år og seks måneder etter at Finnmarkskommisjonen har lagt fram sin rapport.

Utmarksdomstolen har ikke noe fast rettssted, og er slik sett en ambulerende domstol. Hovedforhandlingene holdes på det sted i Finnmark hvor det er mest hensiktsmessig ut fra den konkrete saken som blir behandlet.

Høyesterett er ankeinstans for utmarksdomstolens avgjørelser.

Barggut

Meahcceduopmostuollu lea sierraduopmostuollu ásahuvvon Finnmarkkolága olis lađasin proseassas kártet ja dohkkehit dálá vuoigatvuođaid maid finnmárkulaččat leat guhkesáigge geavaheami bokte rábidan daid eatnamiidda maid Finnmarkkuopmodat válddii badjelassii Statskog SF:s suoidnemánu 1.b. 2006.

Parti fra Anárjohkdalen / Anárjohtleagis
(Foto/Govva: Nils Asbjørn Engstad)

Finnmarkkokommišuvnna bargun lea kártet dálá geavahan- ja oamastanvuoigatvuođaid maid finnmárkulaččat leat háhkan guhkesáigge geavaheami vuodul. Kommišuvdna čállá rapportaid sierra čielggadanguovlluin Finnmarkkus. Raporttat almmuhit earret eará geat kommišuvnna oaivila mielde oamastit guovllu eatnamiid, leatgo earáin doppe geavahanvuoigatvuođat ja guđelágan geavahanvuoigatvuođain lea sáhka.

Finnmarkku meahcceduopmostuollu meannuda nákkuid vuoigatvuođaid alde mat čuožžilit manjilgo

Finnmarkkokommišuvdna lea muhtin guovllu čielggadan. Áigemearri čuoččálđahttit ášši lea beannot jagi das rájes go Finnmarkkokommišuvdna lea raporttastis almmuhan.

Meahcceduopmostuolus ii leat bistevaš diggebáiki, ja sáhtta danne gohčodit johti duopmostuollun. Váldodiggomat dollojit Finnmarkkus dan báikkis gos lea heivvolaččamusat dan ášši ektui mii meannuduvvo.

Alimusriekti lea meahcceduopmostuolu mearrádusaide guoddalanásahus.

Saksavvikling

Finnmarkskommisjonen har så langt utredet seks felt:

- Felt 1** Stjernøya/Seiland, rapport avgitt 20. mars 2012
- Felt 2** Nesseby, rapport avgitt 13. februar 2013
- Felt 3** Sørøya, rapport avgitt 16. oktober 2013
- Felt 5** Varangerhalvøya øst, avgitt 24. juni 2014
- Felt 6** Varangerhalvøya vest, avgitt 16. oktober 2015
- Felt 4** Karasjok, delrapporter avgitt 11. desember 2019 og 1. desember 2022

Rapportene har generert 28 søksmål for utmarksdomstolen, som fordeler seg slik:

Felt 1: 5 søksmål
Felt 2: 3 søksmål
Felt 3: 2 søksmål
Felt 4: 14 søksmål
Felt 5: 2 søksmål
Felt 6: 2 søksmål

Ved utgangen av 2023 er alle søksmål som ble reist for avklaring av rettsforhold i Finnmarkskommisjonens delrapporter 1 og 2 om rettsforhold i Karasjok kommune ferdigbehandlet. Ved utgangen av 2023 var det ikke inngitt søksmål til utmarksdomstolen med utgangspunkt i Finnmarkskommisjonens delrapport fra felt 4 Karasjok avgitt 1. desember 2022 om interne rettsforhold i reindriften.

Utmarksdomstolens avgjørelser blir fortløpende gjort tilgjengelig på Lovdata. Et utvalg av dommene er lagt ut på domstolens nettside.

Áššelágideamit

Finnmárkokommišuvdna lea dássáži čielggadan guhtta guovllu:

- 1. guovlu** Stierdná/Sievju, raporta almmuhuvvon njukčamánu 20.b. 2012
- 2. guovlu** Unjárga, raporta almmuhuvvon guovvamánu 13.b. 2013
- 3. guovlu** Sállan, raporta almmuhuvvon golggotmánu 16.b. 2013
- 5. guovlu** Nuorta Várnjárga, almmuhuvvon geassemánu 24.b. 2014
- 6. guovlu** Oarje Várnjárga, almmuhuvvon golggotmánu 16.b. 2015
- 4. guovlu** Kárášjohka, almmuhuvvon juovlamánu 11.b. 2019 ja juovlamánu 1.b. 2022 Kárášjohka, álmuhuvvon juovlamánu 11.b. 2019

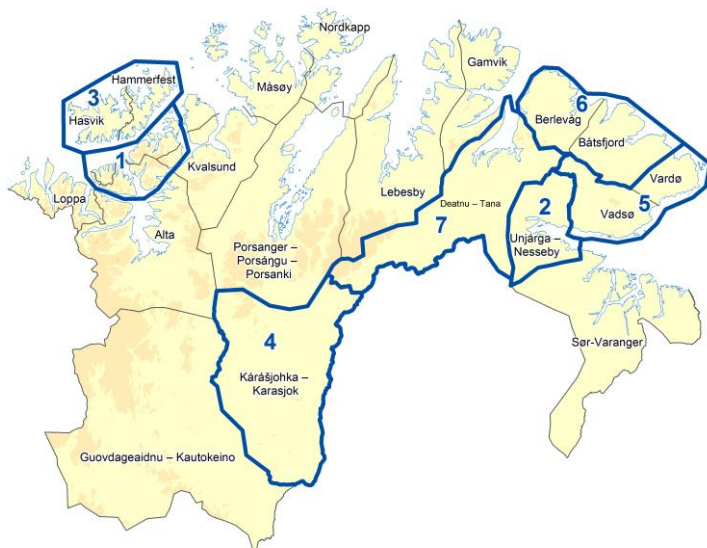
Raporttat leat meahcceduopmostullui mielddisbuktán 28 čuoččálidahttima, mat leat juohkásan dán láhkai:

- 1. guovlu: 5 áššečuoččálidahttima
- 2. guovlu: 3 áššečuoččálidahttima
- 3. guovlu: 2 áššečuoččálidahttima
- 4. guovlu: 14 áššečuoččálidahttima
- 5. guovlu: 2 áššečuoččálidahttima
- 6. guovlu: 2 áššečuoččálidahttima

2023 loahpas leat buot áššečuoččálidahttima mat leat ovddiduvvon čielggadan dihtii Finnmarkskommišuvnna 1 ja 2 oasseraportta Kárášjoga gieldda riektediliin gárvásit meannuduvvon. 2023 loahpas eai lean boah tán čuoččálidahttimat meahcceduopmostullui main lei vuolggasadji Finnmarkskommišuvnna guovlu

4 Kárášjohka oasseraportii mii ovddiduvvui juovlamánu 1.b. 2022 boazodoalu siskkáldas riektedilis.

Meahcceduopmostuolu mearráduusat biddjojit dađistaga Lovdatai oaidnin láhkai. Duomuin lea muhtin oassi biddjojuvvon duopmostuolu neahttasiidui.

Andre aktiviteter 2023

Utmarksdomstolen har organisert arbeidet slik at dommerne møtes til interne møter med varighet over en eller to dager. Relevant informasjon om domstolen, om saksgang og saksbehandling ved utmarksdomstolen, er lagt ut på nettsiden på norsk og nordsamisk.

Eará doaimmat 2023:s

Meahcceduopmostuollu lea barggus organiseren nu ahte duopmárat čoahkkaniit ovttá dahje guovtti beaivásaš siskkáldas čoahkkimiidda. Meahcceduopmostuolu guoskevaš dieđut duopmostuolu, áššejođu ja áššemeannudeami birra leat neahttasiiddus dárogillii ja davvisámegillii.

Utmarksdomstolen på befaringsveg ved Lešjávri, Karasjok.
Finnmárkku meahcceduopmostuollu geahčadeamis lešjávrris Kárášjogas
(Foto/Govva: Nils Asbjørn Engstad)

Samarbeid

Hålogaland lagmannsrett støtter utmarksdomstolen med administrativ bistand. Dette har vist seg å være en gunstig ordning for utmarksdomstolen, og vi retter en særskilt takk til Hålogaland lagmannsrett for det.

Utmarksdomstolen vil også takke Indre og Østre Finnmark tingrett for samarbeidet knyttet til utmarksdomstolens behov for samisk språkkompetanse.

Utmarksdomstolens nettside gir utfyllende informasjon om domstolen på nordsamisk og norsk:

<https://www.domstol.no/no/domstoler/annen/utmarksdomstolen-for-finnmark/>

Ovttasbargu

Hålogalándda lágamánneriekti veahkeha meahcceduopmostuolu hálddahušlašat. Dát orro bures doaibman meahcceduopmostuolu ektui, ja giitosat Hålogalándda lágamánnerievtti dan ovddas.

Meahcceduopmostuollu giitá maiddái Sis- ja Nuorta-Finnmárkku diggegotti ovttasbargguin, ja erenoamážit meahcceduopmostuolu sámegeiel gelbbolašvuođa dárbbuin.

Meahcceduopmostuolu neahttasiidduin gávnnat dievaslaš dieđuid duopmostuolu birra sihke davvisámegeillii ja dárogeillii:

<https://www.domstol.no/se/domstoler/annen/finnmarkku-meahcceduopmostuollu/>

Kontaktinformasjon:

Utmarksdomstolen for Finnmark
Postadresse: Postboks 2613, 9273 Tromsø
Besøksadresse: tinghuset, Fr. Nansens plass 17, 9008 Tromsø
Telefon 77 60 35 34
E-post: Utmarksdomstolen@domstol.no

Oktavuodadieđut:

Finnmárkku meahcceduopmostuollu
Poastačujuhus: Postboks 2613, 9273 Tromsø
Galledančujuhus: diggevisti, Fr. Nansens plass 17, 9008 Tromsø
Telefovdna 77 60 35 34
E-poasta: Meahcceduopmostuollu@domstol.no